

Service plan สาขาจักษุ รายงานปัญหาและอุปสรรค ภาวะแทรกซ้อนจากการผ่าตัดต่อกระจก

จากสรุปรายงานการประชุม คปสจ. ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ นพ. สสจ. ให้คณะกรรมการ Service Plan ตา วิเคราะห์ข้อมูล การบริการผ่าตัดต่อกระจก ปี ๒๕๖๐ (HCODE) ข้อมูล จ. ตราดพบภาวะแทรกซ้อนร้อยละ ๔.๔๖

จากการทบทวนพบมีทั้งหมดมีภาวะแทรกซ้อน ๑๔ ราย จากการผ่าตัดทั้งหมด ๓๑๔ ราย(เฉพาะสิทธิ UC)

สถานที่ผ่าตัด	แพทย์ผู้ผ่าตัด	จำนวนผ่าตัดต่อกระจก (UC)	ภาวะแทรกซ้อน
โรงพยาบาลตราด	จักษุแพทย์ รพ.ตราด	๒๕๔	๑๒
โรงพยาบาลคลองใหญ่	จักษุแพทย์ รพ.ศิริราช	๖๐	๒

จากการทบทวนพบว่า Ruptureposterior capsule (การฉีกขาดของถุงหุ้มเลนส์ด้านหลัง) เป็น complication ที่เกิดขึ้นระหว่างผ่าตัด (รักษาแล้วระหว่างผ่าตัด) ซึ่งเป็น complication ที่พบได้บ่อย แต่เป็น mild complication สามารถที่จะแก้ไขระหว่างผ่าตัดได้

สาเหตุ

- ภาวะของผู้ป่วย หรือ underlying disease เช่น
 - lens subluxation (เลนส์ตาผู้ป่วยเลื่อน จากการกระแทก หรือเป็นมานาน+เสื่อม)
 - Sonule ligament หย่อน (ตัวยึดเลนส์หย่อน พลิกง่าย)
 - traumatic (ถูกกระแทกก่อนผ่าตัด และเกิดภาวะแทรกซ้อนทำให้เกิดตาต่อกระจก)
 - Hard lens (เลนส์แข็ง VA แย่)
 - Mature cataract (เลนส์สุก VA แย่)
 - ตาเล็ก
 - ผู้ป่วยไม่ให้ความร่วมมือ ระหว่างผ่าตัดตาไม่นิ่ง บีบตา
- เครื่องมือ : เครื่องสลายตาต่อกระจก (Phacoemulsification) สภาพและ version เก่ามีความเสี่ยงในการเกิด complication มากกว่า
- แพทย์ – ประสบการณ์และความชำนาญมีผลบ้างต่อการผ่าตัด

แนวทางแก้ไข

- ภาวะของผู้ป่วยส่วนใหญ่แก้ไขไม่ได้ แต่มีบางอย่างสามารถลดการเกิดได้ เช่น ผ่าตัดให้เร็วขึ้นก่อนที่เลนส์จะแข็งมาก หรือ Sonule ไม่แข็งแรง/คัดกรองสายตา พบผู้ป่วยที่ VA แย่กว่า ๒๐/๒๐๐ ให้รีบส่งพบจักษุแพทย์
- เครื่องสลายตาต่อกระจกที่ใช้มีอายุการใช้งานค่อนข้างมากเกือบ ๑๐ ปี และเป็นรุ่นเก่าถ้าเปลี่ยนเครื่องรุ่นใหม่จะทำให้โอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนลดลง